

จิตวิทยาการลงทุนของนักลงทุนรายย่อยไทยที่มีผลต่อพฤติกรรมการซื้อขาย
ตามนักลงทุนต่างประเทศ

นางสาวอมิตา กัญะมี
รหัสนักศึกษา 4720322047

ภาคนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ)
คณะพัฒนาการเศรษฐกิจ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
ภาคการศึกษาที่1 ปีการศึกษา 2549

บทคัดย่อ

หัวข้อภาคนิพนธ์ : จิตวิทยาการลงทุนของนักลงทุนรายย่อยที่มีผล
ต่อพฤติกรรมการซื้อขายตามนักลงทุนต่างประเทศ
ชื่อผู้เขียน : นางสาวอมิตา กันยะมี
ชื่อปริญญา : เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ)
คณะ : พัฒนาการเศรษฐกิจ
ปีการศึกษา : 1/2549
อาจารย์ที่ปรึกษาภาคนิพนธ์ : อาจารย์ ดร.สรศาสตร์ สุขเจริญสิน

.....

นักลงทุนรายย่อยในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมักจะรู้สึกว่านักลงทุนต่างประเทศมีบทบาทในการชี้นำตลาดเป็นอย่างมาก ดังนั้นจึงคอยติดตามความเคลื่อนไหวของนักลงทุนต่างชาติเป็นสำคัญจนบางครั้งตัดสินใจลงทุน โดยไม่ได้อาศัยทฤษฎีทางการเงินมาวิเคราะห์ในการลงทุน จนอาจทำให้ตัดสินใจลงทุนเพิ่ม โดยการซื้อขายบ่อยครั้ง โดยเป็นความเชื่อมั่นจากเหตุการณ์ในอดีตที่ผ่านมาว่าเมื่อนักลงทุนต่างประเทศเข้ามาซื้อ (ขาย) สุทธิเมื่อไหร่ดัชนีตลาดหลักทรัพย์ไทยจะมีแนวโน้มเป็นบวก (ลบ)เมื่อนั้น ดังนั้นการซื้อขายของนักลงทุนสะท้อนอารมณ์ความอ่อนไหวของนักลงทุนเหล่านี้ด้วยจึงเป็นที่น่าสังเกตและแสดงให้เห็นว่าในการตัดสินใจลงทุนนั้นๆบางครั้งนักลงทุนทั่วไปไม่ได้ใช้เหตุใช้ผลแต่อาจมีจิตวิทยาการลงทุนเข้ามาเกี่ยวข้อง

ภาคนิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมของนักลงทุนรายย่อยว่าเป็นนักลงทุนที่มีทัศนคติการลงทุนรูปแบบใด ศึกษารูปแบบพฤติกรรมการลงทุนของนักลงทุนรายย่อยว่ามีจิตวิทยาการลงทุนเข้ามาเกี่ยวข้องด้านใดบ้าง ศึกษาพฤติกรรมการลงทุนของนักลงทุนรายย่อยว่ามีพฤติกรรมการซื้อขายตามนักลงทุนต่างประเทศและตามปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับนักลงทุนต่างประเทศหรือไม่ และเพื่อทดสอบสมมติฐานว่าเมื่อนักลงทุนมีพฤติกรรมการลงทุนที่มีจิตวิทยาการลงทุนเข้ามาเกี่ยวข้องแล้วพฤติกรรมนั้นส่งผลให้นักลงทุนมีพฤติกรรมการซื้อขายตามนักลงทุนต่างประเทศและตามปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับนักลงทุนต่างประเทศหรือไม่

ผลการศึกษาพบว่า นักลงทุนส่วนใหญ่เป็นนักลงทุนประเภทหลีกเลี่ยงความเสี่ยง

และนักลงทุนยังมีพฤติกรรมการลงทุนที่มีจิตวิทยาการลงทุนด้านความมั่นใจในตนเองจนเกินขนาด เข้ามาเกี่ยวข้องสูงสุด รองลงมาเป็นพฤติกรรมการลงทุนที่มีจิตวิทยาด้านอารมณ์กับการตัดสินใจ เข้ามาเกี่ยวข้อง พฤติกรรมการลงทุนที่มีจิตวิทยาด้านความเป็นตัวแทนและความคุ้นเคย พฤติกรรมการลงทุนที่มีจิตวิทยาด้านการคิดคำนึงถึงอดีต พฤติกรรมการลงทุนที่มีจิตวิทยาด้าน ความมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับการลงทุน พฤติกรรมการลงทุนที่มีจิตวิทยาด้านความรู้สึกภาคภูมิใจ และความเสียใจของนักลงทุนในด้าน Disposition Effect กับข่าวบริษัทและนักลงทุนมีพฤติกรรมการลงทุนที่มีจิตวิทยาด้าน ความรู้สึกภาคภูมิใจและความเสียใจของนักลงทุนในด้าน Disposition Effect กับข่าวเศรษฐกิจซึ่งเป็นระดับพฤติกรรมที่มีค่าต่ำสุด ยังพบว่านักลงทุนมี พฤติกรรมการลงทุนที่มีการซื้อ-ขายตามนักลงทุนต่างประเทศในระดับสูง และพฤติกรรมการลงทุน ที่มีการซื้อ-ขายตามปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับนักลงทุนต่างประเทศในระดับสูง

ผลการวิเคราะห์สมการถดถอยที่ 1 ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการซื้อขายตามนักลงทุน ต่างประเทศ ได้แก่ พฤติกรรมการลงทุนของนักลงทุนรายย่อยที่มีจิตวิทยาการลงทุนด้านความมี ความมั่นใจจนเกินเหตุเข้ามาเกี่ยวข้อง (Over) พฤติกรรมการลงทุนของนักลงทุนรายย่อยที่มีจิต วิทยาความรู้สึกภาคภูมิใจและความเสียใจด้าน Disposition Effect กับข่าวบริษัทเข้ามาเกี่ยวข้อง (Diss) พฤติกรรมการลงทุนของนักลงทุนรายย่อยที่มีจิตวิทยาความรู้สึกภาคภูมิใจและความเสีย ใจด้าน Disposition Effect กับข่าวเศรษฐกิจเข้ามาเกี่ยวข้อง (Diss new) และพฤติกรรมการลงทุน ของนักลงทุนรายย่อยที่มีจิตวิทยาการลงทุนด้านอารมณ์และความรู้สึกเข้ามาเกี่ยวข้อง (Emotion) ผลการวิเคราะห์สมการถดถอยสมการที่ 2 ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการซื้อขายตามปัจจัยที่ เกี่ยวข้องกับนักลงทุนต่างประเทศ ได้แก่ พฤติกรรมการลงทุนของนักลงทุนรายย่อยที่มีจิตวิทยาการ ลงทุนด้านความมีความมั่นใจจนเกินเหตุเข้ามาเกี่ยวข้อง (Over) พฤติกรรมการลงทุนที่มีจิตวิทยา การลงทุนด้านความเป็นตัวแทนและความคุ้นเคยเข้ามาเกี่ยวข้อง (Re) พฤติกรรมการลงทุนของ นักลงทุนรายย่อยที่มีจิตวิทยาความรู้สึกภาคภูมิใจและความเสียใจด้าน Disposition Effect กับข่าวเศรษฐกิจเข้ามาเกี่ยวข้อง (Diss new) พฤติกรรมการลงทุนที่มีจิตวิทยาการลงทุนด้านความ มีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับการลงทุน เข้ามาเกี่ยวข้อง (Social) และพฤติกรรมการลงทุนของนักลง ทุนรายย่อยที่มีจิตวิทยาการลงทุนด้านอารมณ์และความรู้สึกเข้ามาเกี่ยวข้อง (Emotion)

ในงานศึกษานี้ทำให้ทราบว่าจิตวิทยาการลงทุนมีผลกระทบต่อพฤติกรรมการลงทุนดังนั้น ควรปรับพฤติกรรมการลงทุนให้เหมาะสมเพื่อนำมาซึ่งผลตอบแทนที่มั่งคั่งขึ้น

กิติกรรมประกาศ

ภคานิพนธ์ฉบับนี้บรรลุผลสำเร็จได้ด้วยความกรุณาอย่างสูงและความช่วยเหลืออย่างดียิ่งของอาจารย์ดร.สรศาสตร์ สุขเจริญสิน อาจารย์ที่ปรึกษาภคานิพนธ์ ที่ได้เสียสละเวลาในการให้คำแนะนำความรู้และข้อคิดเห็นเพิ่มเติม ตลอดจนให้คำปรึกษาปัญหาต่างๆ ที่เป็นประโยชน์แก่การวิจัยเป็นอย่างยิ่ง ผู้เขียนจึงขอขอบคุณ เป็นอย่างสูงไว้ ณ.ที่นี้ด้วย

ขอขอบพระคุณ พี่สาวและน้องชาย ทุกคนในครอบครัวที่คอยห่วงใยและให้กำลังใจผู้เขียนตลอดเวลา ขอขอบคุณเพื่อนๆ รุ่นน้อง รุ่นพี่ ที่แสนดีทุกคนที่คอยแนะนำ ช่วยเหลือตลอดจนให้คำปรึกษาแก่ผู้เขียนมาโดยตลอด และขอขอบพระคุณนักลงทุนทุกท่านที่ได้ให้ข้อมูลซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการศึกษาครั้งนี้

สุดท้ายนี้ผู้เขียนต้องขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ที่เคารพยิ่งของผู้เขียนที่ให้โอกาสผู้เขียนในการศึกษาและให้ความรัก กำลังใจ ข้อคิดบางอย่างรวมถึงการอบรมสั่งสอนให้การสนับสนุนในทุกด้านเสมอมาโดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการศึกษา และขอขอบพระคุณคณาจารย์ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ต่างๆแก่ผู้เขียน หากภคานิพนธ์ฉบับนี้ก่อให้เกิดประโยชน์ประการใด ผู้เขียนขอมอบความดีนี้ให้แก่ทุกๆท่านที่ได้กล่าวมา สำหรับความผิดพลาดและข้อบกพร่องใดๆในภคานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้เขียนขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว

อมิตา กันยะมี

พฤศจิกายน 2549

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ.....	(1)
กิตติกรรมประกาศ.....	(3)
สารบัญ.....	(4)
สารบัญตาราง.....	(9)
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	4
1.3 ขอบเขตการศึกษา.....	5
1.4 วิธีการศึกษา.....	6
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา.....	6
1.6 องค์ประกอบของการศึกษา.....	7
บทที่ 2 ความสำคัญของการลงทุนจากนักลงทุนต่างประเทศและความสำคัญของจิตวิทยาการลงทุน	
2.1 ความสำคัญของการลงทุนจากนักลงทุนต่างประเทศ.....	9
2.1.1 ผลกระทบของการลงทุนจากต่างชาติที่มีต่อตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.....	11
2.2 ความสำคัญของจิตวิทยาการลงทุน.....	13

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

2.2.1 รูปแบบทางด้านจิตวิทยาการลงทุน.....	18
2.2.1.1 ความมั่นใจในตัวเองจนเกินขนาด (Overconfidence).....	18
2.2.1.2 ความภาคภูมิใจและความเสียใจ(Pride and Regret).....	21
2.2.1.3 การคิดคำนึงถึงอดีต (Considering the Past).....	23
2.2.1.4 ความเป็นตัวแทน(Representativeness) และความคุ้นเคย (Familiarity).....	25
2.2.1.5 ปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับการลงทุน (Social Interaction and Investing).....	26
2.2.1.6 อารมณ์กับการตัดสินใจลงทุน (Emotion and Investment Decisions).....	28
บทที่ 3 แนวคิด ทฤษฎี และทบทวนวรรณกรรม	
3.1 แนวคิดสมมติฐานตลาดที่มีประสิทธิภาพ.....	29
3.1.1 ข้อสมมติเชิงทฤษฎีของแนวคิดสมมติฐานตลาดที่มีประสิทธิภาพ.....	30
3.1.2 ข้อสนับสนุนเชิงประจักษ์ของแนวคิดสมมติฐานตลาดที่มีประสิทธิภาพ...31	
3.1.3 ข้อโต้แย้งเชิงทฤษฎีต่อแนวคิดสมมติฐานตลาดที่มีประสิทธิภาพ.....32	
3.1.4 ข้อโต้แย้งเชิงประจักษ์ต่อสมมติฐานตลาดที่มีประสิทธิภาพ.....34	
3.2 ทฤษฎีการเงินเชิงพฤติกรรม (Theory of Behavioral Finance).....	37
3.2.1 ทฤษฎีการทำกำไรที่มีข้อจำกัด (theory of limited arbitrage).....	38
3.2.1.1 แนวคิดความเสี่ยงที่เกิดจากนักลงทุนที่ไม่มีเหตุผลในการลงทุน (noise trader risk).....	38
3.2.1.2 แนวคิดการทำกำไรที่ต้องคำนึงถึงผลงาน (performance- based arbitrage).....	41
3.2.2 ทฤษฎีอารมณ์ความรู้สึกของนักลงทุน (investor sentiment theory)...	42
3.2.2.1 หลักฐานเชิงสถิติเกี่ยวกับพฤติกรรมตอบสนอง น้อยกว่าที่เป็นจริง.....	43

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.2.2.2 หลักฐานเชิงสถิติเกี่ยวกับพฤติกรรม การตอบสนองเกินจริง.....	45
3.2.2.3 หลักฐานในเชิงจิตวิทยา (Some psychological evidence).....	49
3.2.2.4 คำอธิบายทั่วไปของแบบจำลองอารมณ์ความรู้สึ กของนักลงทุน..	50
3.2.2.5 แบบจำลองอารมณ์ความรู้สึ กของนักลงทุน.....	53
3.3 ทฤษฎีการจัดการพอร์ตโฟลิโอ และพฤติกรรม การลงทุน.....	56
3.3.1. นักลงทุนที่ชอบเสี่ยง (Risk Seeker or Risk Lover).....	56
3.3.2. นักลงทุนที่หลีกเลี่ยงความเสี่ยง (Risk Averter).....	57
3.3.2.1 การกำหนดนโยบายในการลงทุน (Investment Policy).....	57
3.3.2.2 การวิเคราะห์หลักทรัพย์ (Security Analysis).....	57
3.4 ทบทวนวรรณกรรม.....	59
3.4.1. งานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดสมมติฐานตลาดที่มีประสิทธิภาพ.....	59
3.4.2. งานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการซื้อขายที่ไม่สมเหตุสมผลบนพื้นฐานของ สารสนเทศที่ถูกต้อง และแนวคิดเรื่องการเงินเชิงพฤติกรรม จิตวิทยาการลงทุน.....	61
3.4.3. งานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยเรื่องพฤติกรรมนักลงทุนกลุ่มต่างๆ.....	65
 บทที่ 4 วิธีการวิจัย	
4.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	77
4.2 คำถามการวิจัย สมมติฐานในการวิจัย และแบบจำลองสมการถดถอย.....	78
4.3 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	83
4.4 การสุ่มตัวอย่าง.....	83
4.5 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	84
4.6 การทดสอบเครื่องมือในการวิจัย.....	90
4.6.1 การหาความเชื่อมั่น.....	90
4.7 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	90
4.8 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	91

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

4.9 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	91
 บทที่ 5 การวิเคราะห์และผลการวิจัย	
5.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง.....	93
5.2 ทักษะคิดต่อความเสี่ยงหรือความมีเหตุมีผลในการตัดสินใจลงทุนของนักลงทุน.....	98
5.3 พฤติกรรมการลงทุนของนักลงทุนที่มีจิตวิทยาการลงทุนทั้ง 7 ด้านเข้ามาเกี่ยวข้อง...	100
5.4 พฤติกรรมการลงทุนของนักลงทุนที่มีการซื้อ-ขายตามนักลงทุนต่างชาติ	110
5.5 พฤติกรรมการลงทุนของนักลงทุนที่มีการซื้อ-ขายตาม ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับนักลงทุนต่างชาติ	112
5.6. ผลการทดสอบสมมติฐาน.....	117
5.7 ผลที่ได้จากการวิเคราะห์แบบจำลอง.....	132
 บทที่ 6 สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ	
6.1 สรุปผลการศึกษาทักษะคิดต่อความเสี่ยงหรือความมีเหตุมีผลในการตัดสินใจลงทุนของ นักลงทุน.....	145
6.2. สรุปผลการศึกษาพฤติกรรมการลงทุนของนักลงทุนที่มีจิตวิทยาการลงทุนทั้ง 7 ด้าน เข้ามาเกี่ยวข้อง	146
6.3. สรุปผลการศึกษาพฤติกรรมการลงทุนของนักลงทุนที่มีการซื้อ-ขายตามนักลงทุนต่าง ชาติ	150
6.4 สรุปผลการศึกษาพฤติกรรมการลงทุนของนักลงทุนที่มีการซื้อ-ขายตามปัจจัยที่เกี่ยวข้อง กับนักลงทุนต่างชาติ.....	151
6.5 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน.....	152
6.6 สรุปผลการวิเคราะห์จากแบบจำลองสมการ.....	153
6.7 ข้อเสนอแนะ.....	154

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บรรณานุกรม.....	156
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก. แบบสอบถาม.....	160
ภาคผนวก ข. ข้อมูลผลการศึกษาและแหล่งที่มาของข้อมูล.....	168

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1 แสดงความมีนัยสำคัญต่อราคาของปัจจัยทางเศรษฐกิจมหภาคและจุลภาค.....	75
4.1 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล.....	91
5.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง.....	94
5.2 ผลทัศนคติต่อความเสี่ยงหรือความไม่คุ้มค่าผลในการตัดสินใจลงทุนของนักลงทุน... 98	98
5.3 ผลพฤติกรรมการลงทุนของนักลงทุนที่มีจิตวิทยาการลงทุนทั้ง 7 ด้านเข้ามาเกี่ยวข้อง 100	100
5.4 ผลพฤติกรรมการลงทุนของนักลงทุนที่มีการซื้อ-ขายตามนักลงทุนต่างชาติ.....	110
5.5 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับนักลงทุนต่างชาติที่มีผลต่อพฤติกรรมการลงทุนของนักลงทุน... 112	112
5.6 การเปรียบเทียบพฤติกรรมการลงทุนในรูปแบบจิตวิทยาการลงทุนด้านที่ 1-7 จำแนกตามเพศ.....	117
5.7 การเปรียบเทียบพฤติกรรมการลงทุนในรูปแบบจิตวิทยาการลงทุนด้านที่ 1-7 จำแนกตามอายุ.....	118
5.8 เปรียบเทียบพฤติกรรมการลงทุนในรูปแบบจิตวิทยาการลงทุนด้านที่ 5 จำแนกตามอายุ โดยวิธีการของScheffe.....	120
5.9 การเปรียบเทียบพฤติกรรมการลงทุนในรูปแบบจิตวิทยาการลงทุนด้านที่ 1-7 จำแนกตาม อาชีพ.....	121
5.10 การเปรียบเทียบพฤติกรรมการลงทุนในรูปแบบจิตวิทยาการลงทุนด้านที่ 1-7 จำแนกตามประสบการณ์การลงทุน.....	123
5.11 เปรียบเทียบพฤติกรรมการลงทุนในรูปแบบจิตวิทยาการลงทุนด้านที่1 จำแนกตามประสบการณ์การลงทุน โดยวิธีการของ Scheffe.....	125
5.12 เปรียบเทียบพฤติกรรมการลงทุนในรูปแบบจิตวิทยาการลงทุนด้านที่2 จำแนกตามประสบการณ์การลงทุน โดยวิธีการของ Scheffe.....	125
5.13 เปรียบเทียบพฤติกรรมการลงทุนในรูปแบบจิตวิทยาการลงทุนด้านที่3 จำแนกตามประสบการณ์การลงทุน โดยวิธีการของ Scheffe.....	126

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
5.14	เปรียบเทียบพฤติกรรมการลงทุนในรูปแบบจิตวิทยาการลงทุนด้านที่ 6 จำแนกตามประสบการณ์การลงทุน โดยวิธีการของ Scheffe 127
5.15	การเปรียบเทียบพฤติกรรมการลงทุนในรูปแบบจิตวิทยาการลงทุนด้านที่ 1-7 จำแนกตามรูปแบบการซื้อ-ขายส่วนใหญ่..... 128
5.16	เปรียบเทียบพฤติกรรมการลงทุนในรูปแบบจิตวิทยาการลงทุนด้านที่ 5 จำแนกตามรูปแบบการซื้อ-ขายส่วนใหญ่โดยวิธีการของ Scheffe.....130
5.17	เปรียบเทียบพฤติกรรมการลงทุนในรูปแบบจิตวิทยาการลงทุนด้านที่ 6 จำแนกตามรูปแบบการซื้อ-ขายส่วนใหญ่โดยวิธีการของ Scheffe..... 130
5.18	เปรียบเทียบพฤติกรรมการลงทุนในรูปแบบจิตวิทยาการลงทุนด้านที่ 7 จำแนกตามรูปแบบการซื้อ-ขายส่วนใหญ่โดยวิธีการของ Scheffe..... 131
5.19	ผลทดสอบ Model Summary สมการที่ 1 133
5.20	ผลทดสอบ ANOVA สมการที่ 1 134
5.21	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Coefficients ^a) สมการที่ 1..... 134
5.22	ผลทดสอบ Model Summary ^(b) สมการที่ 2..... 138
5.23	ผลทดสอบ ANOVA สมการที่ 2..... 139
5.24	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Coefficients ^a) สมการที่ 2..... 139